

V Praze dne 24. července 2020
Čj.: 720/20

Stanovisko

k návrhu věcného záměru zákona o účetnictví

I. Úvod

Jedná se o věcný záměr zákona, kterému předcházela poměrně dlouhá příprava od roku 2017 a podrobné konzultace s odbornou veřejností a v podstatě se všemi představiteli dotčených subjektů. Samotný dopad zákona je velmi široký a zasáhne nejen všechny účetní jednotky, ale také všechny uživatele účetních informací.

Cílem věcného záměru je nahradit současné účetní předpisy, které vedle zákona o účetnictví mají soustavu prováděcích právních předpisů a které doplňují České účetní standardy. Tato soustava předpisů však postrádá celistvý koncepční rámec a také chybí některé definice pojmů, jejichž absence vede k nejasnostem při interpretaci právních předpisů v oblasti účetnictví.

Nový zákon o účetnictví by měl zahrnovat koncepční rámec, tj. soubor předpokladů, principů a definic, ze kterých účetnictví obecně vychází. Formálně se navrhuje, aby byl koncepční rámec součástí odůvodnění návrhu nového zákona o účetnictví. Předpokládá se, že nový koncept účetnictví bude obsahovat výjimky pro mikro, malé a případně i střední účetní jednotky s cílem snížit administrativní zátěž těchto jednotek.

II. Připomínky a návrhy změn

Samotné hodnocení dopadů regulace je rozsáhlou zprávou o 113 stranách, kde se vedle popisu současného stavu a zdůvodňování potřeby nového zákona pracuje v podstatě se dvěma variantami, a to se zachováním současného stavu a přijetím nové úpravy. Jsou popsána rizika zachování současného stavu, a to z pohledu rizika neexistence koncepčního rámce, rizika v oblasti mezinárodních účetních standardů, rizika v nestátním neziskovém sektoru, riziko průkaznosti účetnictví, riziko neprovázanosti mezi právními předpisy a riziko nedostatečné kontroly dodržování právních předpisů. Jsou také popsána rizika předkládané varianty.

U návrhu varianty řešení by mohla být v některých bodech věcnější argumentace pro přijaté rozhodnutí, např. proč ze seznamu subjektů veřejného zájmu oproti stávajícímu výčtu jsou vyřazeny zdravotní pojišťovny a penzijní společnosti, jejichž význam a společenský dopad je obrovský a proto by měly podléhat všem požadavkům, jako dosud, na kvalitu účetních informací.

Ve věcném záměru se řeší i problematika nezveřejňování účetních závěrek v obchodním rejstříku. Ze tří variant byla zvolena varianta „dobrovolného“ předávání účetních závěrek prostřednictvím

správce daně do veřejného rejstříku. Při zpracování hodnocení dopadů a volby varianty předkladatel vycházel z anket zpracovaných Hospodářskou komorou ČR.

Při propočtu hodnocení nákladů pro účetní jednotky vychází zpracovatel z metodiky MPO a dochází k velmi zajímavým údajům. Ukazuje se, že nejvíce zastoupenou kategorií účetní jednotky je mikro účetní jednotka, která představuje necelých 88 % ekonomických subjektů (tj. 414 710 mikro účetních jednotek) a celková administrativní zátěž na dotčenou mikro účetní jednotku ve výsledku činí 3 675 Kč za rok. Rovněž jsou učiněny propočty pro malé, střední a velké účetní jednotky.

Předkladatel v souladu s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace vypracoval k variantám ponechání současného stavu a změny multikriteriální analýzu s tím, že velký důraz kladl na výsledky veřejné konzultace a u každé varianty uvedl i procentuální souhlas konzultovaných subjektů s konkrétním řešením. Např. u problematiky úpravy výroční zprávy byla na základě veřejné konzultace zvolena 3. kompromisní varianta a to, že požadavky budou soustředěny ve společné části zákona o účetnictví a nikoli v jiném právním předpisu.

Velký důraz je kladen na povinné používání IFRS - EU v případě účetní závěrky u všech účetních jednotek působících na finančním trhu. Ve zdůvodnění se uvádí, že proces vzniku jednotlivých standardů, kam vstupují připomínky široké nadnárodní odborné veřejnosti, zabezpečuje jejich vysokou odbornou úroveň a chrání je před vlivy zejména daňové legislativy. Chybí zde však zmínka o vztahu k základu daně podle českých daňových předpisů.

III. Shrnutí připomínek

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace k návrhu věcného záměru zákona o účetnictví uplatňuje tyto **doporučující připomínky**:

- 1) u návrhu varianty řešení doplnit v některých bodech věcnější argumentaci pro přijaté rozhodnutí, např. proč ze seznamu subjektů veřejného zájmu oproti stávajícímu výčtu jsou vyřazeny zdravotní pojišťovny a penzijní společnosti;
- 2) u stanovení povinného používání IFRS – EU doplnit informaci o vztahu k základu daně podle českých daňových předpisů.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **na základě posouzení závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh věcného záměru zákona o účetnictví v předloženém znění doporučen vládě ke schválení.**

Vypracoval:
Ing. Jiří Nekovář, Ph.D.

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v. r.
předsedkyně komise